

AEQUITAS

INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Celých 17 let čekal Nejvyšší soud na realizaci projektu výstavby nového křídla své historické budovy

„Podnikatelské prostředí v České republice se od dob sametové revoluce neustále vyvíjí a podle mého názoru k lepšímu“

Mgr. Jiří Němec, soudce Nejvyššího soudu

Představujeme oddělení střetu zájmů Nejvyššího soudu, jeho pracovníci přijímají a evidují od soudců z celé republiky jejich „oznámení o majetku a závazcích“

ÚVODNÍ SLOVO

Na tuto chvíli jsem se těšil asi tak dva a půl roku. Na chvíli, kdy vydáme nové číslo našeho čtvrtletníku AEQUITAS, jehož titulní strana bude mít stejný motiv, jako „titulka“, kterou mělo historicky první naše vydání na jaře roku 2017. Tehdy jsme měli na titulní straně jen architektonickou studii nového křídla budovy Nejvyššího soudu. Dnes můžeme tuto studii vypracovanou brněnským studiem Arch.Design porovnat s reálnou stavbou. Už žádná počítačová simulace na titulní straně, ale reálná fotografie!

Pro Nejvyšší soud je to velká událost. Jak připomínáme jen o stránku dále v úvodním článku, projekt čekal na svoje dokončení dohromady 17 let. První úvahy na téma, jak navýšit nedostačující kapacitu sídla Nejvyššího soudu, budovy původního Všeobecného penzijního ústavu z 30. let minulého století, se začaly objevovat dokonce už před 20 lety. Po celou tu dobu se zaměstnanci soudu, v posledních letech především asistenti soudců, museli uskromňovat v přeplněných kancelářích, popřípadě převáželi spisy v objemné tašce na kolečkách na detašovaná pracoviště v obytném domě ve vedlejší ulici. Archiv starších rozhodnutí a spisů Nejvyššího soudu našel dočasný azyl ještě o pár stovek metrů dále v budově Krajského soudu v Brně

a veřejná knihovna Nejvyššího soudu vznikla v devadesátých letech provizorním přepažením velkého jednacího sálu, přičemž knihovnice se, kryty touto lehkou sádkartonovou přičkou, nedobrovolně stávaly účastnicemi všech akcí v sále konaných. Trnuly přitom v obavách, aby jim náhodou tou dobou nezačaly zvonit telefony. O odpovídajícím počtu parkovacích míst, která nyní řeší moderní parkoviště v podzemí nové budovy, ani nemluvě...

Proto doufám, že nám tentokrát nebudete mít za zlé, když většinu aktuálního vydání AEQUITAS věnujeme naší nové přístavbě. Konečně můžeme zužitkovat také časoběrné fotografie, které jsme v uplynulých dvou letech na staveništi pořizovali, a které se tradičně prezentovaly na poslední straně každého vydání AEQUITAS. Publikovali jsme je jednotlivě. Seřadit je nyní za sebe, počínaje demolicí původního vybydleného obytného domu, přes zakládání stavby, až po její budování patro za patrem, působí mnohem efektněji. Stojí za to si i připomenout, jak vypadaly jednotlivé byty poté, co původní dům opustili jejich nájemníci.

Úplně monotematictí ale nebudeme. I tentokrát Vám představíme nového soudce, který byl k Nejvyššímu soudu natrvalo přeložen na začátku letních prázdnin – je jím Mgr. Jiří Němec, soudce občanskoprávního a obchodního kolegia. Konečně se dostane i na dlouho odkládané představení oddělení střetu zájmů. Je to nejnovější oddělení, nejmenší, dvoučlenné, a přitom musí každoročně komunikovat téměř se všemi soudci v České republice. Článek o jeho práci jsme původně připravovali do jednoho z dřívějších vydání, nakonec vychází právě nyní. A nakonec je to dobře. Může tak mimo jiné přinést aktuální informace o tom, jak se soudci letos vyrovnali se svou každoroční povinností podat v řádném termínu oznámení o svých činnostech, majetku, příjmech, darech a závazcích.

Přeji Vám příjemné počtení a v případě publikovaných několika desítek fotografií pak i jejich nerušené prohlížení.

Mgr. Petr Tomíček, vedoucí redaktor AEQUITAS

NEJVYŠŠÍ SOUD OTEVÍRÁ NOVÉ KŘÍDLO SVÉHO SÍDLA V BRNĚ, NA REALIZACI PROJEKTU ČEKAL OD ROKU 2000

Téměř 20 let usiloval Nejvyšší soud o rozšíření svého sídla, dočkal se až nyní, když v úterý 1. října 2019 předseda Nejvyššího soudu Pavel Šámal a ministryně spravedlnosti Marie Benešová společně otevřeli desetipodlažní přístavbu levého křídla historické budovy. Pozvání prohlédnout si mezi prvními novými kanceláři, jednací místnost, knihovnu a další potřebné zázemí přijaly také další významné osobnosti tuzemské justice.

Nová budova, propojená jednotlivých podlažích s památkově chráněným objektem, ve kterém sídlí Nejvyšší soud v Brně už od svého vzniku v roce 1993, má sedm nadzemních pater, ve třech patrech ukrytých pod zemí jsou pak mj. vybudována parkovací místa, kam se dvacítkou aut dopravuje speciálním nákladním výtahem, dále se zde nachází důstojné zázemí pro rozsáhlý archiv Nejvyššího soudu a samozřejmě také místo, kde jsou umístěny různé technologie.

Nejvyšší soud, který vznikl k 1. lednu 1993, a pomyslně navazoval na činnost federálního Nejvyššího soudu ČSFR, se do budovy v Burešově ulici č. 20 v Brně stěhoval v září roku 1993. Slavnostně se budova původního Všeobecného pensijního ústavu, později sídla jihomoravského krajského výboru KSČ, a krátce i rektorátu Masarykovy univerzity, po menších stavebních úpravách otvírala pro potřeby Nejvyššího soudu přesně 10. září 1993, což bylo mimochodem v den, kdy slavil narozeniny jeho první předseda Otakar Motejl. Do Brna se z Prahy stěhovalo celkem 13 soudců, v horních patrech budovy ještě částečně sídlila Masarykova univerzita, fakulta informačních technologií. Jak se postupně rozšiřovaly kompetence a pravomoci Nejvyššího soudu, narůstal počet soudců i zaměstnanců. V roce 1996 zde pracovalo už 20 soudců občanskoprávního kolegia, 7 soudců kolegia obchodního a 22 soudců kolegia trestního. S přelomem tisíciletí, když v čele soudu stála předsedkyně Eliška Wagnerová, nastoupili zde také první asistenti soudců. V tom okamžiku si vedení soudu začalo zároveň uvědomovat, že brzy nemusí budova kapacitně stačit, a to i přesto, že měl Nejvyšší soud v té době k dispozici už všechna patra, neboť akademici se v mezidobí odstěhovali.

Za vydatné pomoci tehdejšího Ministerstva spravedlnosti ČR se podařilo v roce 2002 Nejvyššímu soudu odkoupit za 17 milionů korun přilehlý chátrající obytný dům na adrese Bayerova 3. Původní studie, vypracovaná na stavební fakultě VUT v Brně, porovnávala možnosti rekonstrukce bytového domu na kanceláře anebo jeho zbourání a výstavbu zcela nové budovy. Druhá varianta jednoznačně zvítězila. Brněnské studio Arch.Design tak mohlo začít pracovat na projektu a už v roce 2005 tento projekt získal také stavební povolení. Avšak, brzy se ukázalo, že v resortu nejsou na tuto stavbu peníze, konkrétně bylo tehdy potřeba 140 milionů korun.

Až v roce 2015, krátce po svém nástupu do funkce, se na oživení projektu, včetně financování, dohodl předseda Nejvyššího soudu Pavel Šámal s tehdejším ministrem Robertem Pelikánem. To už měl Nejvyšší soud soudců 64 a zaměstnanců, včetně asistentů, celkem 233. Profesor Pavel Šámal proto považoval rozšíření sídla Nejvyššího soudu za jednu z největších priorit už od prvních okamžiků, kdy se stal jeho předsedou.

ZÁKLADNÍ DATA

Rok 2002

Odkoupení obytného domu v Bayerově ulici č. 3

Rok 2005

Vydáno stavební povolení

Září 2015

Dohoda předsedy Nejvyššího soudu Pavla Šámala s ministrem spravedlnosti Robertem Pelikánem na obnovení projektu

8. února 2016

Ministerstvo spravedlnosti schválilo investiční záměr, původní registrovaná částka výdajů 150 milionů korun

18. dubna 2016

Podepsána smlouva s architektky Arch.Design, s.r.o., začaly práce na revizi projektu z roku 2005

16. května 2017

Vybrán dodavatel stavby Zlínstav a.s.

28. června 2017

Předání staveniště Zlínstavu a.s.

2. září 2019

Předání hotového díla Ministerstvu spravedlnosti

1. října 2019

Slavnostní otevření

Na některých chodbách po vystěhování bývalých nájemníků nezůstaly ani obklady

K tomu, aby začaly na stavbě pracovat první stroje, byla ale ještě dlouhá cesta. Nejvyšší soud nemohl tak náročnou stavbu financovat z vlastního rozpočtu, proto ji nejprve převedl do majetku Ministerstva spravedlnosti. Aby byly veškeré přípravné práce, respektive vyřizování všech administrativních náležitostí, co nejrychlejší, vůbec se neuvažovalo o tom, že by měl být původní projekt, který v roce 2005 získal stavební povolení, výrazněji pozměněn a přepracován. Mimochodem, ukázalo se, jak nadčasový a kvalitní tento projekt byl. Samozřejmě, zčásti se i přesto musela projektová dokumentace uzpůsobit aktuálním potřebám soudu, projektanti Arch.Designu reagovali na nové trendy ve stavebnictví, materiály a technologie. Aby se dodržely původní závazky dané památkářům, zůstal prakticky nezměněn schválený původní vzhled vnějšího pláště budovy. Už v roce 2005 k němu projektanti přistupovali se zadáním citlivě navázat na památkově chráněnou funkcionalistickou budovu z 30. let 20. století, projektovanou věhlasným brněnským architektem Emilem Králíkem. Příjemným překvapením bylo, že i přes zdražení stavebních prací, energií a materiálů, ke kterému v uplynulém více než desetiletí došlo, se vítěz výběrového řízení na zhotovitele, stavební firma Zlínstav, zavázala projekt realizovat výrazně levněji, než na kolik byly náklady vypočítány v roce 2005.

Prvotní, velmi optimisticky odhadovaný termín dokončení stavby 31. srpna 2018, byl už hned v úvodních měsících, ještě před samotným zahájením stavebních prací a také v jejich úvodu, kvůli komplikacím, se kterými se dříve nepočítalo, postupně korigován.

Jeden z vybydlených bytů v původním domě těsně před demolicí

Ještě předtím, než začala stavební firma Zlínstav rozebírat původní činžovní dům, bylo potřeba zajistit jeho plošnou, a především odbornou, deratizaci. Legislativa přitom odbornou deratizaci vyžaduje i v tomto případě, těsně před demolicí. Proti původním plánům bylo také třeba odstranit nevyužívanou plynovou přípojku, která se nacházela v těsné blízkosti staveniště. Překvapením pro mnohé byl dále pyrotechnický průzkum, na kterém stavbaři logicky trvali z důvodu, že v těsném sousedství stavby byla v minulosti objevena nevybuchlá letecká puma z II. sv. války a pamětníci hovořili o tom, že další by se mohly nacházet v okolí. Vodohospodářští pro změnu požadovali vyměnit v okolí stavby několik desítek metrů starého vodovodního potrubí, aby pod tíhou stavebních strojů vodovod nepraskal a lidé v Bayerově ulici nebyli odkázáni na cisterny, což se bohužel jednou stalo. Mimochodem, původní dům byl s ohledem na hustou zástavbu okolo nejprve rozebírán ručně, až několik pater nad zemí mohla pomoci těžká technika. To vše je dobře vidět ve fotogalerii v další části tohoto aktuálního čísla AEQUITAS. Obyvatelům a podnikatelům z Bayerovy ulice se sluší poděkovat za trpělivost, kterou se stavbou měli. Občas bylo skutečně potřeba zabrat více místa, než jen bezprostřední okolí budovy.

Výše popsané netušené problémy, ke kterým se rovněž přidala také vynucená změna „šetrnější“ technologie výstavby nosné stěny přiléhající k historické budově soudu, vedly k objektivnímu prodloužení stavebních prací. Původně odhadovaná částka na výstavbu nového křídla budovy a jeho vybavení nakonec představuje přibližně 135 milionů korun.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O STAVBĚ

- **Počet podlaží:** 10 (3 podzemní)
- **Zastavěná plocha:** 433 m²
- **Hrubá podlažní plocha celkem:** 3 673 m³
- **Obestavěný prostor:** 12 508 m³
- **Cena veškerých přípravných a stavebních prací, vč. vybavení:** 135 milionů korun
- **Počet kanceláří:** 57
- **Předpokládaný počet zaměstnanců uvnitř budovy:** 143
- **Další místnosti:** Knihovna, archiv, jednací síň a poradní místnost, 7x ubytovna soudců
- **Garážová stání v podzemí:** 20, z toho dvě pro imobilní návštěvníky, popř. zaměstnance soudu

Znovu je třeba připomenout, že je to minimálně o 5 milionů korun méně, než se odhadovalo už v roce 2005. Náklady v řádu milionů korun přitom představovala i aktualizace původního projektu, které jsou zde také započteny.

Z tabulky se základními údaji o stavbě je zřejmé, co nová budova Nejvyššímu soudu přinese. Především asistenti soudců se už nebudou muset tísnit v přeplněných kancelářích staré budovy bez klimatizace anebo v kancelářích, které vznikly v jednom z nedalekých domů přestavbou původních bytů. Mimochodem, Nejvyšší soud už majiteli těchto bytů nebude muset platit komerční nájem. Důstojné a odpovídající zázemí dostane poprvé v historii knihovna Nejvyššího soudu, která provizorně vznikla v roce 1993 v původní budově přepažením velkého jednacího sálu sádrokartonovými deskami. Toto provizorium, které nakonec vydrželo dlouhých 26 let, například znemožňovalo návštěvu knihovny v době, kde se v jednacím sále konaly různé akce. Knihy byly v budově soudu navíc uloženy hned na třech místech, protože se do přepaženého sálu všechny nevešly. Nyní budou konečně pohromadě v přízemí nově vybudovaného křídla. Ve třetím patře pod zemí bude moci Nejvyšší soud uchovávat přímo ve své budově archiválie, které dodnes skladuje výhradně v prostorách Krajského soudu v Brně, což je, upřímně řečeno, dosti z ruky. Soud také získá nový vícefunkční, i když poněkud menší, sál. Ten bude sloužit po většinu času jako jeho druhá jednací síň. Soudcům, zaměstnancům a návštěvníkům soudu bude v nové budově k dispozici dalších 20 parkovacích míst v podzemí, která doplní místa na ulici a ve dvorním traktu, samotní soudci anebo soudci stážisté získají 7 moderních klimatizovaných ubytoven.

I přesto, že nové křídlo budovy Nejvyššího soudu nabízí zaměstnancům Nejvyššího soudu o poznání kvalitnější zázemí, než měli doposud, nevyřeší zcela kapacitní a další problémy, které s sebou přináší běžný chod soudu v jeho staré budově, původně vystavěné jako sídlo pojišťovny, respektive moravské centrály dávno zaniklého Všeobecného pensijního ústavu. Vedení Nejvyššího soudu bude i nadále hledat možnosti, jak celou instituci v budoucnu přestěhovat blíže do centra Brna, nejlépe do některého z historických paláců, tak jak se to podařilo v případě Ústavního soudu, Nejvyššího správního soudu anebo také Nejvyššího státního zastupitelství. Instituce jakou je Nejvyšší soud si jistě podobně reprezentativní justiční palác zaslouží.

Připravil Petr Tomíček

NEJVYŠŠÍ SOUD OTEVÍRÁ NOVÉ KŘÍDLO SVÉHO SÍDLA V BRNĚ - FOTO ZE SLAVNOSTNÍHO OTEVŘENÍ

Nové křídlo navazující na historickou budovu Nejvyššího soudu, která byla postavena už v letech 1931–32

Nová knihovna Nejvyššího soudu bude mít i nadále statut veřejné knihovny, pro veřejnost tak i nadále zůstává možnost prezenční výpůjčky odborných publikací anebo knih

Zadní trakt nově vybudovaného křídla s terasou, která slouží jako odpočinková zóna pro soudce a zaměstnance soudu

Nová jednací síň, která může po jednoduché přestavbě posloužit vždy také jako multifunkční místnost pro pořádání některých odborných akcí

Pohled do jedné ze standardních kanceláří asistentů soudců

Takto jsou v nové budově řešeny vchody do jednotlivých místností z centrálních chodeb na každém patře

Slavnostní přestřižení pásky u jednoho z průchodů, kterými je v každém patře propojeno nové křídlo s historickou budovou Nejvyššího soudu

ČASOSBĚRNÉ SNÍMKY Z JEDNOTLIVÝCH ETAP VÝSTAVBY

28. 3. 2017

28. 3. 2017 Zadní trakt

18. 8. 2017

18. 8. 2017 Zadní trakt

13. 10. 2017

18. 10. 2017

27. 10. 2017

27. 10. 2017

5. 4. 2018

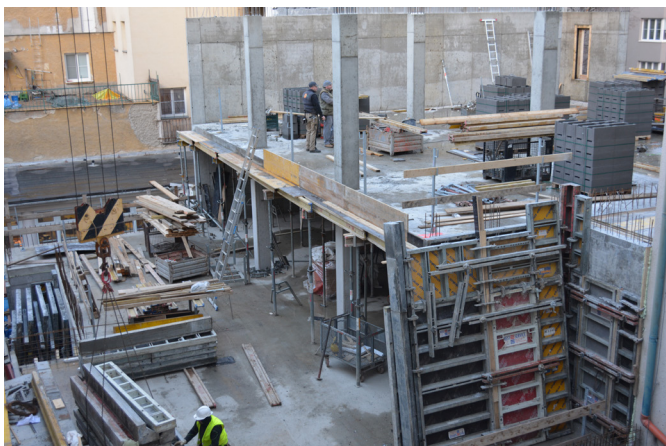
7. 6. 2018

2. 8. 2018

13. 11. 2018

12. 12. 2018

18. 3. 2019

18. 3. 2019

27. 5. 2019 Zadní trakt

21. 6. 2019 Zadní trakt

19. 8. 2019

ROZHOVOR JIŘÍ NĚMEC

„Podnikatelské prostředí v České republice se od dob sametové revoluce neustále vyvíjí a podle mého názoru k lepšímu. Myslím, že je stále kultivovanější.“

Mgr. Jiří Němec

KRÁTKÉ SEZNÁMENÍ

- Soudce občanskoprávního a obchodního kolegia.
- Soudcem byl jmenován v roce 2004.
- Soudcem Nejvyššího soudu je od 1. 7. 2019.
- Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci. Od roku 2001 působil jako justiční čekatel u Okresního soudu v Olomouci. Roku 2004 byl jmenován předsedou senátu Okresního soudu v Olomouci a roku 2009 místopředsedou tohoto soudu pro civilní úsek. V roce 2010 byl přeložen ke Krajskému soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, kde působil jako člen odvolacího senátu. Od roku 2012 vykonával též funkci místopředsedy tohoto soudu pro úsek občanskoprávní.

Vážený pane magistře, ve Vašem životopise mě zaujala zmínka o tom, že jste po absolvování Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci nastoupil na základní vojenskou službu v nedalekých Přáslavicích jako právník tamního vojenského útvaru. Přiznám se, že jste první, koho znám v souvislosti s takto absolvovanou základní vojenskou službou. Co to v praxi znamenalo?

Měl jsem štěstí, že v říjnu 2000, kdy jsem nastupoval na jednoletou základní vojenskou službu, se na ministerstvu obrany rozhodli

v rámci určitého projektu využít odborného vzdělání „základáků“, kteří na vojnu odcházeli po dokončení vysoké školy. Nastoupil jsem proto do Vyškova jako příslušník roty KVZ složené z cca 60 právníků a 40 inženýrů, a po základním výcviku, který obsahoval i výuku vojenského práva, jsem byl převelen do Přáslavic. U tohoto vojenského útvaru jsem pak působil ve funkci právního poradce velitele útvaru. V praxi to znamenalo, že jsem každý pracovní den na štábu útvaru připravoval různé podklady pro rozhodnutí velitele v oblasti služebních poměrů vojáků z povolání, náhrady škody, kázeňských přestupků, apod. Podle potřeby jsem také poskytoval základní právní poradenství vojákům útvaru, nejčastěji v oblasti občanského práva. Fungoval jsem tedy trochu jako „podnikový právník“. Před koncem základní vojenské služby pak na ministerstvu obrany proběhlo setkání všech účastníků tohoto projektu a jeho vyhodnocení. Na tomto setkání jsem se dozvěděl, že jsem zřejmě měl štěstí na dobrého velitele útvaru, protože někteří z mých kolegů z roty KVZ po převelení strávili u svých útvarů vojnu ve funkci „škrabky“ v kuchyni a k výkonu právníké profese se téměř vůbec nedostali. Po skončení tohoto setkání jsme s kolegy právníky před odjezdem k útvarům v jedné z pražských restaurací sledovali televizní záběry, v nichž letadlo naráží do mrakodrapu, který se poté zhroutil k zemi. Až po chvíli nám došlo, že nejde o akční film, ale o zpravodajství CNN. Bylo to 11. září 2001. Po návratu k útvarům byla vyhlášena bojová pohotovost, která trvala až do konce mé základní vojenské služby.

Už před svým trvalým přeložením k Nejvyššímu soudu jste zde působil dva roky na stáži, konkrétně od července 2017, bylo to ve stejném senátním oddělení, kde rozhodujete nyní?

V průběhu stáže jsem působil v senátě 32 Cdo, který se specializuje především na řešení sporů z obchodních závazkových vztahů a z pojištění. V tomto senátě pracuji stále. Od 1. července letošního roku jsem současně zařazen též do senátu 30 Cdo, v němž jsou řešeny zejména spory o náhradu škody a nemajetkové újmy způsobené při výkonu veřejné moci podle zákona č. 82/1998 Sb.

Bydlíte v Náměšti na Hané, celou svoji profesní kariéru jste působil v Olomouci, předpokládám proto, že na rozdíl od většiny kolegů nemusíte příliš řešit dojíždění do Brna. Nebo se mýlím?

Olomouc je mým rodným městem, kde jsem i dlouho žil. Do Náměště na Hané, kde jsme koupili menší rodinný dům, jsme se s manželkou přestěhovali až po narození dětí. Chtěli jsme, aby děti nevyrostaly na sídlišti v panelákovém bytě. Máte pravdu, na rozdíl od některých kolegů ze vzdálenějších koutů Čech a Moravy pro mne dojíždění do Brna nepředstavuje větší problém. Cesta autem mi trvá přibližně hodinu, což je přijatelná doba. Horší je to s parkováním, ale to řeší všichni, kteří takto dojíždí.

Předtím, než jste přišel na Nejvyšší soud jako soudce-stážista, jste byl téměř 5 let místopředsedou Krajského soudu v Ostravě, pověřený řízením pobočky v Olomouci. V roce 2009 jste byl i místopředsedou Okresního soudu v Olomouci pro civilní úsek. Nestýská se Vám po práci soudce-funkcionáře? Co bylo na této práci nejzajímavější?

Práce soudního funkcionáře je zajímavá a pestrá. Jsem rád, že jsem měl příležitost ji vykonávat na soudě okresním i krajském, protože na každém z těchto stupňů soudní soustavy byla práce místopředsedy soudu trochu odlišná. Na okresním soudě šlo převážně o organizaci chodu civilních soudních oddělení, zaváděly se tzv. minitymy, započalo doručování do datových schránek. Na krajském soudě jsem se navíc podílel na investičních záměrech a na organizaci chodu celé pobočky. Obecně mě na práci místopředsedy soudu nejvíce bavila možnost ovlivňovat činnost soudu tak, aby byla co nejefektivnější, a možnost alespoň částečně vylepšovat pracovní podmínky zaměstnanců. Práce soudního funkcionáře je však velmi náročná na organizaci času, což s sebou přináší zvýšenou stresovou zátěž. Tím hlavním však pro mě vždy byl výkon funkce soudce, a proto jsem rád, že se tomuto poslání nyní mohu naplno věnovat.

V souvislosti s Vaším předchozím působením v čele olomoucké pobočky Krajského soudu v Ostravě bych se rád zeptal na Váš názor k návrhům na možnou změnu soudní mapy. Považoval byste ji za prospěšnou? A popřípadě proč – konkrétně třeba v návaznosti na situaci v Olomouckém kraji?

Určitou změnu soudní mapy České republiky považuji za žádoucí, protože zejména existence velmi malých okresních soudů v praxi přináší obtíže s pokrytím specializací i s obsazením pozic soudních funkcionářů. Jako příklad mohu uvést Okresní soud v Jeseníku, kde se již delší dobu nedaří vybrat nového předsedu soudu. Vytvoření samostatných krajských soudů v každém krajském městě za účelem územního sjednocení soudní soustavy se správním uspořádáním, o kterém se také často diskutuje, naopak za nezbytné nepovažuji, byť jsem se po dobu působení ve funkci místopředsedy krajského soudu snažil olomouckou pobočku co nejvíce připravit na případné rozhodnutí o zřízení samostatného krajského soudu. Stávající systém poboček krajských soudů považuji za dostačující a relativně dobře fungující. Náklady spojené se zřízením samostatného krajského soudu a jeho další činností by podle mého názoru přesahovaly faktický přínos takové změny pro veřejnost i pro samotnou justici. Jakákoliv případná změna soudní mapy však může být provedena až po důkladném rozboru stávajícího stavu a dopadů takové změny. Výstupy takového rozboru neznám, a proto se blíže vyjádřit nemohu.

Prakticky od počátku své soudcovské kariéry se věnujete obchodnímu právu, například obchodním závazkovým vztahům. Vybral jste si tuto specializaci cíleně anebo Vám byla na Vašem prvním působišti Okresním soudu v Olomouci nabídnuta, což pak následně ovlivnilo celou Vaši soudcovskou kariéru?

V době, kdy jsem byl jmenován soudcem Okresního soudu v Olomouci, odcházela na mateřskou dovolenou soudkyně, která působila v senátě se specializací na obchodní závazkové vztahy, a bylo zapotřebí tento senát obsadit. Proto jsem se právě této specializaci začal věnovat a postupem času jsem si ji oblíbil. Bavilo mě zejména to, že jsem řešil vztahy, se kterými se lze často setkat v běžném životě. To ostatně platí pro veškeré závazkové vztahy.

Jaké je podle Vás v České republice podnikatelské prostředí? Víte, že je to otázka spíše pro ekonomy, ale názor soudce může být určitě také zajímavý. – Třeba z pohledu, jaké typy sporů mezi podnikateli dnes soudy řeší nejčastěji?

Podnikatelské prostředí v České republice se od dob sametové revoluce neustále vyvíjí a podle mého názoru k lepšímu. Myslím, že je stále kultivovanější a přibližuje se běžným evropským standardům, což pozoruji nejen prostřednictvím projednávaných věcí, ale též z rozhovorů se svými známými, mezi nimiž jsou drobní i větší podnikatelé a kteří již tak často jako v minulosti neřeší to, že jim někdo dlouhodobě účelově neplatí. Mnohem více než v minulosti si také podnikatelé uvědomují, že je dobré předem se zákazníkem dohodnout podrobnosti vztahu a tím předcházet sporným situacím.

Podle mé zkušenosti se v minulosti často řešily spory z úvěrových

smluv uzavřených v 90. letech 20. století, kdy banky ve velkém poskytovaly finanční prostředky téměř na jakýkoliv podnikatelský projekt nezřídka bez důkladnějšího zhodnocení rizik. Ty se v současné době již příliš nevyskytují. Určitou „stálicí“ jsou spory ze smluv o dílo na stavební činnosti. Ty se objevují téměř neustále v podobném rozsahu. Na vývoji soudního nápadu v této agendě je také patrný, byť s určitým zpožděním, vývoj ekonomického cyklu. V době krize se podnikatelé soudí o drobnější částky, kvůli kterým by v době ekonomického růstu a dostatku zakázek žalobu nepodávali. Obecně lze říci, že v současné době se řeší méně sporů než v minulosti, avšak se složitějším skutkovým a právním základem.

Chtěl jste být už odmalička soudcem? Proč jste se rozhodl pro studium na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci?

Pro právníké povolání jsem se rozhodl už v době, kdy jsem si vybíral střední školu. Proti přání svého otce, který chtěl, abych se věnoval elektrotechnice, jsem si tenkrát vybral gymnázium a chtěl jsem studovat humanitní vědy. Podle výsledků přijímacích zkoušek z matematiky jsem však byl zařazen do třídy s matematicko-fyzikálním zaměřením. Můj nesouhlas s tímto zařazením tenkrát zhodnotila třídní profesorka tvrzením, že dobrý právník musí mít hlavně logické myšlení, které právě matematika rozvíjí. A musel jsem jí dát za pravdu. S ohledem na mé bydliště byla právnická fakulta v Olomouci jasnou volbou. Již od prvního semestru, kdy jsme měli možnost se blíže seznámit s některými právníckými profesemi, jsem věděl, že se chci stát soudcem, což se mi nakonec podařilo.

Pamatujete si na svoji první rozhodovanou věc v soudcovském taláru?

Úplně přesně si nevybavuji účastníky řízení, ale vím jistě, že šlo o rozvodové řízení, které nebylo nijak složité. Pamatuji si však také, že hned na další jednací den jsem si nařídil na první pohled složitý restituční spor, jehož řešení však bylo jednoduché, věc jsem rozhodl po cca 20 minutách jednání. Advokát neúspěšné strany poté v odvolání argumentoval mimo jiné tím, že takový spor přeci nemůže rozhodovat nezkušený soudce. Tenkrát jsem byl opravdu rád, že s odvoláním neuspěl.

Jak trávíte volný čas? Setkáváte se i v tomto volném čase především s lidmi z justice, anebo si chcete od nich „spíše odpočinout“?

Od lidí z justice si rozhodně „odpočinout“ nepotřebuji, a pokud je dobrá příležitost, rád s kolegy posedím a případně proberu i nějaké právní otázky. Většinou se ale snažím svůj volný čas věnovat rodině a svým koníčkům.

Můžete o své rodině a koníčcích prozradit něco bližšího?

Mám dvě dcery – dvojčata, které chodí do druhé třídy základní školy. Manželka pracuje jako odborná referentka na odboru památkové péče Magistrátu města Olomouce. Za součást „rodiny“ považujeme i našeho černého kocoura a psa – malého jezevčíka. V blízké době se na přání jedné z dcer „naše rodina“ zřejmě rozroste také o suchozemskou želvu.

Mým největším koníčkem je sport. Od dětství hraji kuželky. Pro ty, co tento sport neznají, stručně vysvětlím, že jde o hru v principu podobnou bowlingu, při které se však hraje s menší koulí bez děr do devíti kuželek. Rád si zahraji fotbal, tenis, stolní tenis, volejbal a rád mám i cyklistiku a lyžování. Je pravdou, že od doby, co dojíždím do Brna, mi na sport zbývá méně času, než tomu bylo dřív. Částečně je to však i tím, že mé dcery současně dorostly do věku, který vyžaduje zapojení obou rodičů při kontrole plnění školních povinností a zajištění jejich mimoškolních aktivit. Po mnoha letech jsem proto přestal hrát kuželky na úrovni nejvyšších republikových ligových soutěží a příležitostně si jdu jen tak zatrénovat nebo na požádání vedoucího družstva odehrát nějaký zápas. Naopak jsem se po delší době vrátil k pravidelnému

rekreačnímu hraní fotbalu. V Brně chodím hrát jednou týdně s kolegy a téměř každý týden se mi v Náměstí na Hané podaří odehrát zápas okresní soutěže v malé kopané nebo si jen tak zahrát s partou „starších pánů“ na sokolském hřišti. Ostatním sportům se věnuji nepravidelně, když mám příležitost. Baví mě také práce v dílně se dřevem.

Můžete prozradit jak, kde a s kým jste strávil letošní dovolenou?

Větší část letní dovolené jsem strávil s rodinou v Českém Švýcarsku turistikou ve skalách a v Itálii u moře. Týden jsem také věnoval dětem (nejen těm svým) jako vedoucí příměstského tábora s historickou tematikou. Jako každý rok jsem si však pár dnů dovolené vyhradil pro svou relaxaci při pobytu s kamarády na lesní horské chatě mimo civilizaci, bez elektřiny, s topením v kachlových kamnech a s vodou přinesenou z potůčku.

Děkuji Vám za rozhovor.

Ptal se Petr Tomíček

ODDĚLENÍ STŘETU ZÁJMŮ NEJVYŠŠÍHO SOUDU PŘIJÍMÁ A EVIDUJE OD SOUDCŮ Z CELÉ ČESKÉ REPUBLIKY JEJICH „OZNÁMENÍ O MAJETKU A ZÁVAZCÍCH“

Oddělení střetu zájmů Nejvyššího soudu vzniklo v polovině roku 2017 a tvoří jej dvě zaměstnankyně soudu. Na fotografii je vedoucí oddělení ing. Ivana Zámečníková při natáčení reportáže o činnosti oddělení do pořadu České televize Týden v justici.

Nejvyšší soud, zřízený k 1. lednu roku 1993, téměř neustále v jednotlivých letech své existence rozšiřoval svoji působnost. Pomineme-li pár výjimek, jakými bylo například v souvislosti se zřízením Nejvyššího správního soudu od roku 2003 ukončení rozhodování ve správních věcech, opakovaně reagoval na změny legislativy a výzvy, které mu tyto nové kompetence postupně přinášely. K největšímu nárůstu pravomocí v prvních letech existence soudu došlo v období vymezeném roky 1995 a 1996, kdy na trestním úseku začal od 1. září 1995 Nejvyšší soud rozhodovat o stížnostech pro porušení zákona, na civilním úseku pak byla k 1. lednu 1996 výlučně do působnosti Nejvyššího soudu začleněna agenda všech dovolání, ve které původně rozhodoval i Vrchní soud v Praze. V roce 2002 začaly senáty trestního kolegia rozhodovat také o nově uzákoněném mimořádném opravném prostředku dovolání v trestních věcech. Od 1. července 2004 rozhoduje Nejvyšší soud také o návrzích na určení lhůty k procesnímu úkonu, tentýž rok se vstupem do Evropské unie začal nově řešit agendu rozhodování o povolení průvozu pro účely předání.

Zatímco výše uvedené změny se týkají výhradně soudců, a úměrně těmto změnám se navyšoval jejich počet, popřípadě počet asistentů soudců, změna, ke které došlo k 1. září 2017, znamenala nutnost posílit i řady zaměstnanců soudu a zřídit přitom zcela nové specializované oddělení. S nabytím účinnosti novely zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, byl totiž Nejvyšší soud pověřen přijímáním a evidencí oznámení o činnostech, majetku, příjmech, darech a závazcích soudců České republiky (viz § 7 zákona č. 159/2006 Sb.) a dále uchováváním a dohlížením nad úplností údajů v těchto oznámeních. A právě za tímto účelem vzniklo oddělení střetu zájmů Nejvyššího soudu, které veškeré činnosti podle zákona ve vztahu k veřejným funkcionářům – soudcům vykonává. Oddělení je ze všech, které u Nejvyššího soudu působí, jedno z nejmenších, protože je složeno jen ze dvou pracovníků. Vedoucí oddělení se na základě výběrového řízení stala už v roce 2017 ing. Ivana Zámečníková a řídí je dodnes. Před nástupem na Nejvyšší soud působila pět let v Československé obchodní bance.

Více než 3 000 soudců, jejichž jména byla Ministerstvem spravedlnosti zapsána do Centrálního registru oznámení, má povinnost periodicky ve lhůtách daných § 12 zákona o střetu zájmů podávat oznámení na Nejvyšší soud. V souvislosti se zahájením či ukončením výkonu funkce mají dále soudci povinnost podávat vstupní nebo výstupní oznámení.

Oznámení se zasílají pouze v písemné podobě na formuláři, jehož strukturu a formát stanovilo Ministerstvo spravedlnosti. Nejvyšší soud tyto vyplněné formuláře uchovává po dobu pěti let ode dne skončení výkonu funkce soudce. Oznámení o činnostech, majetku, příjmech, darech a závazcích soudců jsou neveřejná (viz § 14 odst. 3 zákona č. 159/2006 Sb.), nelze se proto domáhat informací z nich ani prostřednictvím zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Přístup k informacím, které jsou v jednotlivých oznámeních obsaženy, mají pouze subjekty přímo vyjmenované v § 14b odst. 3 zákona o střetu zájmů, například orgány činné v trestním řízení anebo tajné služby. Veškerá oznámení uchovává Nejvyšší soud pečlivě zabezpečena, doslova za několika zámky s pečeti.

Historicky první oznámení podle Čl. II bodu 3 přechodného ustanovení zákona podali všichni soudci, kteří byli evidovaní k 1. září 2017 a vznikla jim zákonná povinnost podat toto mimořádné oznámení. Soudci, kteří byli ve výkonu funkce k 1. lednu 2018, měli povinnost podat mimořádné oznámení podle Čl. II bodu 4 přechodného ustanovení zákona č. 14/2017 Sb. Všechna tato požadovaná oznámení byla taktéž podána. Ne vždy se tak ale stalo v předepsaném termínu.

U soudců, kteří nepodali oznámení včas, zvažoval předseda Nejvyššího soudu prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D., v každém individuálním případě možnost udělení výtky. Zohlednil přitom především zdravotní a osobní důvody, které některým soudcům znemožnily splnit jejich povinnost včas. Všichni tito soudci byli současně předsedou Nejvyššího soudu upozorněni na potřebu plnit svoji zákonnou oznamovací povinnost v předepsané lhůtě, neboť porušení této povinnosti zásadně naplňuje znaky kárného provinění. Výtka podle § 88a, zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů, a to za nesplnění povinnosti podat oznámení v zákonem stanovené lhůtě, byla doposud předsedou Nejvyššího soudu udělena dvaceti pěti soudcům.

Soudci mají po celou dobu výkonu své funkce povinnost podávat každý rok nejpozději do 30. června průběžné oznámení tj. oznámení za předcházející kalendářní rok.

Průběžné oznámení za rok 2018 měli povinnost podat soudci, kteří byli ve výkonu funkce ke dni 1. ledna 2019, a to ve lhůtě nejpozději do 30. června 2019. Tato zákonná oznamovací povinnost se týkala 3 021 soudců. K 16. říjnu 2019 Nejvyšší soud neneviduje podání dvaceti čtyř těchto oznámení. Ze zkušeností se předpokládá, že jde o soudce, kterým splnění povinnosti znemožnily osobní, zdravotní důvody či jsou případně dočasně zproštěni výkonu funkce soudce. Tyto soudce oslovil písemně místopředseda Nejvyššího soudu JUDr. Roman Fiala. Lze tedy očekávat, že průběžné oznámení za rok 2018 podají všichni soudci. Statistika bude zveřejněna prostřednictvím tiskové zprávy

na webových stránkách Nejvyššího soudu na počátku příštího roku.

Oddělení střetu zájmů Nejvyššího soudu v následujících měsících zahájí kontroly úplnosti údajů v přijatých oznámeních. Tyto kontroly budou obnášet zejména formální kontrolu toho, zda oznámení obsahují povinné údaje tak, jak stanovuje zákon o střetu zájmů a vyhláška č. 79/2017 Sb., o stanovení struktury a formátu oznámení podle zákona o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů. Dále pak budou údaje v oznámeních porovnávány s údaji uvedenými v jiných informačních systémech veřejné správy, do kterých má oddělení střetu zájmů Nejvyššího soudu právo nahlížet, jsou jimi například katastr nemovitostí anebo registr silničních vozidel.

Připravil Petr Tomíček

Odborná referentka oddělení střetu zájmů Bc. Iva Hanušová

Předběžný program mezinárodní konference
Efektivita a kvalita českého soudnictví: hodnocení a perspektivy

organizované Ústavně-právním výborem Senátu Parlamentu České republiky
ve spolupráci s Nejvyšším soudem České republiky

26. 11. 2019

Senát Parlamentu ČR, Valdštejnský palác

- 8:30 – 9:25 Prezenze registrovaných účastníků konference (při vstupu do Senátu)
- 9:00 – 9:30 Tisková konference (Frýdlantský salonek)
- 9:30 – 10:10 Zahájení konference – úvodní slova (Jednací sál)**
Miroslav Antl, *předseda ÚPV Senátu Parlamentu ČR*
Pavel Šámal, *předseda Nejvyššího soudu ČR*
Pavel Rychetský, *předseda Ústavního soudu ČR*
Marie Benešová, *ministřině spravedlnosti ČR*
- 10:10 – 11:45 I. blok: Efektivita práce českých soudů**
Moderátor: Petr Tomíček, *tiskový mluvčí Nejvyššího soudu*
Ramin Gurbanov, *předseda Evropské komise pro efektivitu justice CEPEJ (Rada Evropy)*
Roman Fiala, *místopředseda Nejvyššího soudu ČR*
Aleš Pavel, *ředitel kanceláře předsedy Nejvyššího soudu*
diskuse
- 11:45 – 12:30 Coffee break (Rytířská síň)
- 12:30 – 14:15 II. blok: Kvalita soudního systému v České republice**
Moderátor: Jan Januš, www.info.cz
Vysoký představitel Generálního ředitelství Evropské komise pro spravedlnost, ochranu spotřebitelů a otázky rovnosti pohlaví Evropské komise
Daniela Zemanová, *předsedkyně Soudcovské unie ČR*
Jan Wintr, *Právnická fakulta Karlovy Univerzity*
diskuse
- 14:10 Závěrečné slovo**
Pavel Šámal, *předseda Nejvyššího soudu ČR*
Miroslav Antl, *předseda ÚPV Senátu Parlamentu ČR*
- 14:15 Ukončení konference**

AEQUITAS

INTERNETOVÝ ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Čtvrtletník AEQUITAS před rokem nabídl na své titulní straně fotografii z brněnského Tyršova sadu, na které předseda Nejvyššího soudu Pavel Šámal a hejtman Jihomoravského kraje Bohumil Šimek společně sází památný strom, symbol demokracie a lidské pospolitosti, lípu srdčitou.

Fotografie tak dokumentovala skutečnost, že i Nejvyšší soud se loni zapojil do akce pořádané Krajským úřadem Jihomoravského kraje pod názvem „100 lip – 100 oslav“, pořádané u příležitosti vzpomínky na 100. výročí rozpadu Rakousko-Uherska a vzniku samostatného státu Čechů a Slováků. Lípa, vysazená 11. září 2018 předsedou Nejvyššího soudu, byla 51. v pořadí a symbolicky tak otevírala druhou polovinu projektu. Nejen proto, že se Tyršův sad nachází nedaleko Nejvyššího soudu, ale především proto, aby se loňská akce nestala jen jednorázovým gestem, pravidelně sledujeme, jak se památné lípě daří. Nabízíme proto fotografii ze září 2019 a spolu s ní porovnání s webovým odkazem <https://1url.cz/jMcJl>, o kolik za první rok vyrostla.

ČTVRTLETNÍK NEJVYŠŠÍHO SOUDU - 3/2019

Verze: elektronická, formát PDF

Redakce: Mgr. Petr Tomíček – vedoucí redaktor, Mgr. Aleš Pavel, Bc. Monika Němcová

Fotografie: Ing. Jiří Sláma, soukromý archiv Mgr. Jiřího Němce, Mgr. Petr Tomíček

Redakční rada:

prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D. – předseda, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Jan Eliáš, Ph.D., JUDr. František Púry, Ph.D.

Grafické zpracování: Dominik Martin

Registrace: AEQUITAS ISSN 2570-572